

18.1.2022

Osaan kysymyksistä parhaiten osaa vastata Energiavirasto tai Verohallinto:

Energiavirasto

<https://energiavirasto.fi/energian-alkupera-go@energiavirasto.fi>

Verohallinto

Antti Saastamoinen, antti.saastamoinen@vero.fi
Valtteri Klemetti, valtteri.klemetti@vero.fi

Gasgrid Finlandilta lisätietoa antaa ja yhteyshenkilönä toimii palvelupäällikkö Heli Haapea, heli.haapea@gasgrid.fi tai go@gasgrid.fi, puh. 040 352 7643.

I YLEISTÄ ALKUPERÄTAKUISTA

Mikä on alkuperätakuu?

Alkuperätakuulla tarkoitetaan sähköistä asiakirjaa, joka toimii näyttönä loppukäyttäjälle siitä, että tietty energiasuus tai -määrä on tuotettu uusiutuvista lähteistä. Alkuperätakuilla varmennetaan, että kaasu/vety on tuotettu uusiutuvista energialähteistä. Uusiutuvista energialähteistä peräisin olevalle *energialle myönnetään tuotantomäärää vastaava määrä alkuperätakuuta ja vastaavasti alkuperätakuut käytetään peruuttamalla ko. määrä myönnettyjä alkuperätakuuta*. Kaasun alkuperätakuuta myönnetään Suomessa tuotetuille uusiutuvista energialähteistä peräisin oleville kaasuille ja vedylle. Alkuperätakuuta ei vaadita, jos energiaa ei myydä tai markkinoida uusiutuvana.

Alkuperätakuujärjestelmä tulee virallisesti käyttöön ilmeisesti keväällä? Miten alkuperätakuut myönnetään ennen sitä, laki on kuitenkin jo voimassa?

Uusi alkuperätakuurekisteri G-REX otetaan käyttöön lain siirtymäaikojen puitteissa *1.4.2022 ja varmennusvelvoite alkuperätakuilla alkaa 1.7.2022*. Palvelusopimusten tekeminen pyritään aloittamaan maaliskuussa. Tuotantotiedot tulee alkuvuoden aikana kirjata luotettavasti tuotantokuukaudelle (kalenterikuukausi) ja näiden tietojen perusteella alkuperätakuut voidaan myöntää taannehtivasti alkuperätakuulain 1050/2021 voimaantulosta 3.12.2021 alkaen. Jotta alkuperätakuuta voidaan myöntää – myös taannehtivasti, tulee tuotantolaitoksen olla mm. todennettu Energiaviraston edellyttämällä tavalla. Ennen todentamista alkuperätakuuta ei voida myöntää. Lisää tietoa mittauksiin ja todentamiseen liittyvistä vaatimuksista ja ohjeista voi kysyä Energiavirastolta.

Mitä tapahtuu käytössä olleelle biokaasusertifikaattijärjestelmälle ja biokaasusertifikaateille?

Viimeiset biokaasusertifikaatit myönnetään 31.3.2022 tuotetulle biokaasulle ja biokaasusertifikaatit on käytettävä 18 kuukauden kuluessa energian viimeisestä tuotantopäivästä (tuotanto- eli kalenterikuukauden viimeinen päivä). On kuitenkin hyvä huomioda, että *kaasun ja vedyn varmennusvelvoite alkuperätakuilla alkaa 1.7.2022* eli sen jälkeen *alkuperätakuut ovat ainoa tapa varmentaa alkuperä*. Biokaasusertifikaattijärjestelmä ajetaan alas, kun sille ei ole enää tarvetta.

Biokaasu tunnustetaan jatkossa myös valmisteverotuksessa ja sille on säädetty omat verotonsa. Jakeluverkonhaltijat ja siirtoverkon loppukäyttäjät voivat halutessaan hakeutua verovelvolliseksi ja selvittää verolliset ja verottomat käyttönsä itse suoraan Verohallinnolle.

Biokaasusertifikaatin haltijan ilmoituksesta Gasgrid Finland voi muuttaa alkuperätakuulain voimaan tullessa tai sen jälkeen biokaasusertifikaattirekisteriin merkityn biokaasusertifikaatin alkuperätakuuksi. Biokaasusertifikaatin haltijan on ilmoitettava muunnosta Gasgrid Finlandille **31.5.2022 mennessä**. Ilmoitus tehdään sähköpostitse go@gasgrid.fi. On tärkeä huomioida, että alkuperätakuuta ei voida myöntää uusiutuvalle kaasulle, jolle on myönnetty biokaasusertifikaatti.

Onko alkuperätakuujärjestelmää koskeva aikataulu sama sekä tuotantolaitoksille että jakelijoille?

Aikataulu on kaikille sama.

Milloin ja kuka uuteen järjestelmään voi rekisteröityä?

Uuteen järjestelmään voi rekisteröityä lähempänä rekisterin käyttöönottoa, viimeistään kuitenkin 1.4.2022 alkaen. Alkuperätakuurekisteriin liitytään rekisteröitymällä tilinhaltijaksi. Tilinhaltija voi tehdä tarvittavia peruutuksia, rekisterin sisäisiä siirtoja ja ulkomaansiirtoja (alkuvaiheessa rekisterinpitäjän kanssa manuaalisesti) alkuperätakuurekisterissä. Hakeutus tilinhaltijaksi tehdään täyttämällä ja allekirjoittamalla palvelusopimus Gasgrid Finlandin kanssa.

Tuotantolaitoksen omistaja tai hänen asianmukaisesti valtuuttama rekisteröijä voi rekisteröidä tuotantolaitoksen rekisteriin. Rekisterin ylläpitäjä varmistaa, että tuotantolaitos täyttää Suomen alkuperätakuuta koskevien säädösten vaatimukset ja että laitos muun muassa on todennettu Energiaviraston edellyttämällä tavalla.

Alkuperätakuujärjestelmään voivat liittyä uusivuista energialähteistä peräisin olevien kaasujen ja vedyn tuottajat, kaasun/vedyn käyttäjät sekä markkinoimijat riippumatta siitä, onko kaasu syötetty siirto- tai jakeluverkkoon vai tuotettu tai käytetty maakaasuverkon ulkopuolella (ns. offgridtuotanto).

Kun biokaasun tuottaja on hyväksytty alkuperätakuujärjestelmään, kuinka biokaasun alkuperätakuuta konkreettisesti haetaan Gasgridilta? Todentaja ottanee kantaa mittarointiin? Ilmoitetaanko alkuperätakuut energiasisällön perusteella?

Gasgrid myöntää alkuperätakuut tuotanto- eli kalenterikuukausittain. Erillistä hakemusta ei tehdä. Jakeluverkkoon ja siirtoverkkoon syötetyn biokaasun osalta Gasgrid saa tarvittavat tiedot suoraan omista järjestelmistään. Offgrid-tuotannon osalta alkuperätakuiden myöntämisperusteena käytettävät tuotantotiedot toimitetaan erikseen määritetyssä sähköisessä muodossa tai erillisen käyttöliittymän kautta.

Todentaja ottaa kantaa mittauksen luotettavuuteen ja tapaan tehdä. Tuotantoa ei voi tasata useammalle kuukaudelle. Poikkeuksena on, jos kalenterikuukauden tuotanto jää alle 1 MWh:iin. Silloin alkuperätakuut myönnetään, kun 1 MWh on täynnä. Alkuperätakuut ilmoitetaan energiana ylemmässä lämpöarvossa. Lisää tietoa mittauksiin ja todentamiseen liittyvistä vaatimuksista ja ohjeista voi kysyä Energiavirastolta.

Jos raakakaasun tuottaja tuottaa kaasua sekä suoraan loppukäyttöön että jalostuslaitokselle, joka jalostaa raakakaasun, kenelle alkuperätakuut myönnetään?

Jos raakakaasu siirretään fyysisesti suoraan loppukäyttäjälle, alkuperätakuuta ei mahdollisesti tarvita. Lisätietoja voi kysyä Energiavirastolta.

Jos kaasu toimitetaan biokaasun tuotantolaitokselta kulutuskohteeseen tai esim. autojen tankkauspisteeseen myytäväksi siirrettävällä kaasutankilla, onko ko. kaasutankki rinnastettavissa alkuperätakuulain 8 § tarkoitettuun kaasuputkeen?

HE 87/2021 vp taustamuistiossa todetaan, että autokuljetuksina siirretyn uusiutuvan kaasun myyntiä ja käyttöä koskee varmennusvelvoite.

Voiko fyysisen biokaasun myydä eri asiakkaalle kuin alkuperätakuun?

Voi myydä, mutta silloin fyysinen kaasu loppukäyttönä ilman alkuperätakuuta on maakaasua.

II VEROTUS

Joutuuko biokaasun loppukäyttäjä maksamaan biokaasusta veroa, jos jakeluverkonhaltija ei ole rekisteröitynyt verovelvolliseksi?

Jos biokaasua käytetään jakeluverkossa, jonka jakeluverkonhaltija ei ole rekisteröitynyt verovelvolliseksi, vero on maksettava riippumatta siitä, mihin loppukäyttöön biokaasu käytetään. Verottomuuteen oikeuttavan loppukäytön tapauksessa maksettu vero on tällöin haettava takaisin veronpalautusmenettelyn kautta. Lisätietoja voi kysyä Verohallinnolta.

Mikä on lämmitysbiokaasun verokausi?

Kestävän lämmitysbiokaasun verokausi on vuonna 2022 poikkeuksellisesti kalenterivuosi. Tämä johtuu siitä, että EU-valtiontukipäätös saadaan vasta kesällä. *Jos lämmitysbiokaasu ei ole kestävää, niin verokausi on normaali kalenterikauti.*

Millaista verotusta sovelletaan biokaasun käytölle teollisuuden tuotannossa?

Melkein kaikessa teollisuuskäytössä on kyseessä biokaasun lämmityskäyttö. Tältä osin biokaasun käyttö on siten verotonta.

Jos asiakkaille halutaan myydä verottomasti biokaasua jakeluverkossa, milloin jakeluverkon rekisteröidyttävä verovelvolliseksi?

Verohallinto suosittelee rekisteröitymisen vireille laittamista mahdollisimman pian. Jos jakeluverkko ei rekisteröidy verovelvolliseksi, ko. jakeluverkossa ei pysty myymään verottomasti biokaasua vuoden 2022 alusta alkaen, vaan vasta siitä alkaen, kun jakeluverkko on rekisteröitynyt.

Eritelläänkö nestemäisten kaasujen varastoissa verollinen ja veroton tuote toisistaan?

Verottamassa varastossa saa olla vain verottomia tuotteita. Fossiilisten kaasujen ja biokaasujen välinen erittely tapahtuu kirjanpidollisesti.